دور

«پیونگ‌یانگ» به دنبال حمله موشکی به سئول

■ **ایلنا:** یکی از مقام‌های کره‌جنوبی می‌گوید کره‌شمالی به دنبال روی کار آمدن «کیم جونگ اون» رهبر جدید این کشور در نظر دارد طی یک برنامه‌ریزی طولانی‌مدت به پرتاب موشک علیه کره‌جنوبی اقدام کند. با وجود مخالفت شدید بین‌المللی، کره‌شمالی تاکید کرده است که تصمیم به پرتاب موشک دوربرد در فاصله زمانی ۱۲ تا ۱۶ ماه آوریل دارد. در همین حال برخی منابع دولتی کره‌جنوبی اعلام کردند که کیم جونگ اون در حال آماده کردن موشکی است که قابلیت رسیدن به آمریکا را دارد.

رییس‌جمهوری برادرش را به انفرادی فرستاد

■ **رویترز:** رییس‌جمهوری پرو طی اقدامی کم‌سابقه برادر پردردسر خود را به حبس انفرادی فرستاد. آنتائوره هومالا، برادر کوچک اولانتا هومالا، رییس‌جمهوری پرو در حال گذراندن مجازات ۱۹ سال حبس خود به اتهام رهبری کودتایی علیه آلخاندرو تولدو، رییس‌جمهوری سابق این کشور در سال ۲۰۰۵ است. اخیرا عکس‌ها و تصاویر تلویزیونی‌ای انتشار پیدا کرده که برادر کوچک رییس‌جمهوری پرو را پشت میله‌های زندان همراه، تعدادی از زنان و مصرف سیگارهای ماری‌جوانا نشان می‌دهد.

ادامه‌از صفحه اول

مداخله خارجی ملت و دولت سوریه

حفظ استقلال و حاکمیت ملی به عنوان ارزش فراتر از علایق و مطالبات شخصی می‌تواند نیروهای معتدل و ملی درون و بیرون حاکمیت را به هم‌اندیشی و چاره‌جویی سوق دهد. به نظر می‌رسد که خارج کردن فضای ملتهب سیاسی از بعد امنیتی و نظامی و پایان دادن به خشونت‌ها و درد و رنج‌ها و آلام مردم به عنوان اولین گام در روند عادی‌سازی امور برداشته شود. همکاری دولت با نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل می‌تواند به عنوان یک فرصت مورد توجه مقامات سوریه قرار گیرد. فرصت‌های زیادی از دست رفته است، فرصت‌های باقیمانده را باید غنیمت شمرد. گذشت زمان بر پیچیدگی اوضاع افزوده است. مقامات دولتی نباید خرید زمان را به عنوان یک راه‌حل مدنظر قرار دهند.

*استاد روابط بین‌الملل دانشگاه

تجمع بازماندگان قربانیان روبه روی دادگاه. عکس: Getty Images

دادگاه قرن در ترکیه

■ عوامل کودتای ۱۹۸۰ محاکمه شدند

حسین موسوی

خیاط در کوزه افتاد. این شاید دقیق‌ترین وصف‌الحال این روزهای ژنرال‌های ترکیه باشد. روزگاری آنان در مقام دادستان، قاضی و اجراکننده حکم، مخالفان را حبس، اعدام یا تبعید می‌کردند و اکنون باید برای دادگاه پاسخگوی اعمال سه دهه پیش خود باشند. دادگاه صحرایی، زندان، ترور و نظامی کردن فضای جامعه، سوغات کودتایی بود که در سال ۱۹۸۰ رخداد و ۹ سال ترکیه را در بدترین دوران تاریخی خود قرار داد. چرخ روزگار گذشت و دیری نپایید و آن کسی که خود دیگران را متهم می‌کرد بر صندلی متهم نشست؛ رویدادی مهم و غیرقابل پیش‌بینی. شاید بی‌راه نباشد لقب دادگاه قرن در ترکیه به آن داده شود. روزنامه‌ها و رسانه‌های ترکیه هم هر کدام از زاویه‌ای به این مهم پرداخته که نشانه روشن شگفتی همگانی از دادگاهی شدن ژنرال‌های سالخورده است. «عوامل کودتای دهه ۸۰ ترکیه در دادگاه، لحظه‌ای باورنکردنی که تا چند سال پیش تصور چنین امری محال بود.» این دقیقا عبارتی است که تودیززمان روزنامه نزدیک به دولت نوشته بود. «کنعان اورن» رییس‌جمهور سابق ترکیه به عنوان متهم ردیف اول و ژنرال «تحسین شاهین کایا» فرمانده سابق نیروی هوایی به عنوان متهم ردیف دوم. دو رهبر باقیمانده از کودتای خونین دهه ۸۰، روز چهارشنبه در دادگاه حاضر شدند. پس از گذشت ۳۰ سال از کودتای ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ عوامل این کودتا از جمله ژنرال کنعان اورن که پس از کودتا رییس دولت این کشور شد در دادگاه حاضر شد و به اتهامات خود پاسخ گفت. این ژنرال ۹۴ ساله بالاترین مقام نظامی است که تاکنون در تاریخ مدرن ترکیه در دادگاه به عنوان متهم حضور داشته است. او متهم است که با همدستی هم‌قطارانش در سال ۱۹۸۰ دولت منتخب مردم را ساقط و صدها نفر را اعدام و زندانی کرده است. همزمان با حضور این افراد در دادگاه نیز هزاران نفر بیرون از دادگاه با برافراشتن پرچم‌های ترکیه و حزب عدالت و توسعه خواستار اشد مجازات برای کودتاچیان شدند. حریت، روزنامه مخالف دولت اما از زاویه دیگری به این موضع نگاه کرده و درخصوص این خبر نوشت: «در سال ۱۹۸۰ پس از کودتا اعلام شد که دولت (کودتاچیان)، صلح و فضای دوقطبی در جامعه به وجود خواهد آورد اما در نهایت این کودتا چیز دیگری شد: ۶۵۰هزار نفر بازداشت شدند، ۲۳۰هزار نفر به دادگاه فراخوانده شدند، یک‌میلیون و ۶۸۳هزار نفر در لیست سیاه قرار گرفتند، هفت‌هزار نفر محکوم به اعدام و ۵۱۷ نفر اعدام شدند، ۵۰ نفر به‌دار آویخته شدند، ۱۴هزار نفر به محرومیت اجتماعی محکوم شدند، ۳۰هزار نفر پناهنده شدند، ۲۹۹ نفر به اتهام‌های واهی راهی زندان شدند، ۱۴ نفر بدون تفهیم اتهام به‌دار آویخته شدند، سه خبرنگار کشته شد، ۴۰۰ خبرنگار به چهار هزار سال زندان محکوم شدند، روزنامه‌ها به مدت ۳۰۰ روز توقیف شدند، ۳۹ تن روزنامه نابود شد، ۹۳۷ فیلم هم از پرده‌ها به زیر کشیده شد.» حریت پس از اعلام این آمار از توضیح بیشتر درباره این کودتا خودداری کرده و داوری را بر عهده خوانندگان واگذار کرده است. با این حال نگاه تمامی رسانه‌های نزدیک به دولت و مخالف دولت به روند دادگاه مثبت بوده و از آن به عنوان یک اتفاق بزرگ در تاریخ ترکیه یاد می‌کنند. روزنامه ینی شفق با استقبال از این دادگاه نوشت: «به دنبال اصلاح قانون اساسی ترکیه و لغو مصونیت قضایی کودتاگران در این کشور، رییس ستاد مشترک وقت ترکیه در سال ۱۹۸۰ که کودتای ۱۲ سپتامبر را رهبری کرده بود، به دادگاه فراخوانده شد.» در سال ۲۰۱۰ حزب عدالت و توسعه که اکثریت پارلمان گذشته را در اختیار داشت با برگزاری یک همه‌پرسی در سالگرد کودتای دهه ۱۹۸۰ یعنی ۱۲ سپتامبر، توانست از سوی مردم این کشور مصونیت قضایی ارتشی‌ها را لغو و براساس این قانون، پای ارتشی‌ها را به دادگاه باز کند.» نخست‌وزیر ترکیه پیش از این رفراندوم گفته بود: «در سالروز کودتای ۱۹۸۰، رفراندومی برگزار شد که به موجب آن مصونیت قضایی ارتشی‌ها لغو شد و من باید از ملت تشکر کنم که راه مجازات عاملان کودتا را فراهم کردند.» همچنین ماه گذشته همین شعبه ۱۲ دادگاه در ترکیه چهار نفر از اعضای نیروی هوایی ارتش را برای ادای توضیحات درخصوص کودتای دهه ۸۰ احضار کرده بود. نخست‌وزیر ترکیه پس از برگزاری این دادگاه با اشاره به حوادث به‌وجودآمده در دوران کودتا گفته بود که تاریخ هرگز کودتاچیان را فراموش نخواهد کرد، حتی اگر از آن هزار سال بگذرد؛ سخنی که گفته می‌شود در پاسخ به یکی از کودتاچیان دهه ۸۰ گفته شده است. «ژنرال حسین کویریگ اوغلو» پس از ساقط کردن دولت گفته بود تاثیرات آن هزار سال طول خواهد کشید.

گفتنی است که در تاریخ مدرن ترکیه سه کودتا در دهه‌های ۶۰، ۷۰ و ۸۰ صورت گرفته بود که کودتاچیان علت این عمل خود را مامور به تکلیف بودن به وصیت آتاتورک اعلام می‌کردند. براساس یکی از وصایای آتاتورک چنانچه ارتش تشخیص می‌داد که نسبت به اصول مدرن قانون اساسی این کشور انحراف به وجود آمده است ارتش می‌توانست دست به کودتا بزند و پس از مدتی حکومت را تحویل غیرنظامیان دهد.

رییس‌جمهوری کناره‌گیری می‌کند

ایسنا: بوریس تادیچ، رییس‌جمهوری صربستان اعلام کرد، با هدف هموار کردن راه برای برگزاری انتخابات زودهنگام از سمت خود کناره‌گیری می‌کند. رییس پارلمان صربستان قرار است تاریخ برگزاری انتخابات را که احتمالا ششم ماه می است، اعلام کند. انتخابات پارلمانی صربستان نیز قرار است در همین تاریخ برگزار شود.

هشدار درباره لغو بیمه درمانی

بی‌بی‌سی: رییس‌جمهوری آمریکا نسبت به لغو قانون بیمه درمانی در دیوان عالی این کشور هشدار داده است. ۹ قاضی دیوان عالی آمریکا در حال حاضر در حال تصمیم‌گیری در این مورد هستند که آیا بخش‌هایی از این قانون، ناقض قانون اساسی آمریکا هست یا نه. اوباما می‌گوید که لغو این قانون به میلیون‌ها آمریکایی آسیب خواهد رساند.

پسر «مرداک» کنار می‌رود

یورونیوز: جیمز مرداک، پسر روبرت مرداک می‌گوید که برای محافظت از شرکت رسانه‌ای بی‌اسکای‌بی از سمت ریاست در این شرکت رسانه‌ای کناره‌گیری می‌کند. ارزش سهام اسکای که ۳۹ درصد سهام آن در تصاحب روبرت مرداک است، تحت تاثیر رسوایی شنود غیرقانونی توسط هفته‌نامه نیوز اودورلد، به شدت سقوط کرده است.

فشار ازبکستان بر تاجیکستان با اهرم گاز

دولت تاجیکستان پس از سکوت چند روزه در پی قطع انتقال گاز طبیعی از ازبکستان، از طریق سفارتش در روسیه به این تصمیم تاشکند واکنش نشان داد.

در بیانیه سفارت تاجیکستان در مسکو آمده که هدف دولت ازبکستان از قطع انتقال گاز به تاجیکستان ادامه سیاست «محاصره اقتصادی» این کشور و «به دست آوردن بخشی از قلمرو تاجیکستان از راه فشار» است. به گزارش بی‌بیسی، این بیانیه می‌افزاید: «ازبکستان با وجود مقررات بین‌المللی و بدون دلیل قطعی تقاضا دارد که تاجیکستان منطقه سدفرهاد را به ازبکستان بدهد که این تلاش برای پیوست‌سازی قلمرو تاجیکستان مستقل به ازبکستان است.» دولت دوشنبه معتقد است به دلیل مسدود کردن راه‌آهن در سمت جنوب و مرکز تاجیکستان، ازبکستان به طور سیستماتیک ساکنان این مناطق کشور، از جمله مدارس و بیمارستان‌ها را بدون مواد مورد نیاز و مواد سوخت می‌گذارد. گفتنی است با وجود کمبود شدید برق در تاجیکستان، ازبکستان با وجود مقررات حقوق‌بشر با بهانه‌های مختلف طول چند سال اخیر اجازه ترانزیت نیروی برق از ترکمنستان به تاجیکستان را نمی‌دهد. این در حالی است که در نتیجه کمبود همه‌ساله برق، دولت تاجیکستان مجبور است در فصل سرما، برق را جیره‌بندی کند. به اعتقاد دیپلمات‌های تاجیک، هدف تاشکند از این کار بحرانی کردن وضع اجتماعی و دامن زدن به نارضایتی مردم علیه دولت تاجیکستان است. سفارت تاجیکستان در روسیه در بیانیه‌اش هشدار می‌دهد که باقی ماندن چنین وضعیتی باعث بدتر شدن وضع جامعه تاجیکستان شده و می‌تواند کشور را با مصیبت روبه‌رو کند. این در حالی است که شرکت دولتی گاز ازبکستان «اوز ترانس گاز» می‌گوید قطع انتقال گاز به تاجیکستان انگیزه‌های سیاسی ندارد. تاجیکستان در گذشته برای کاهش وابستگی خود به گاز ازبکستان تلاش‌هایی برای خرید گاز از ترکمنستان انجام داده بود اما این تلاش‌ها نیز به دلیل مخالفت ازبکستان با ترانزیت گاز به شکست انجامید. گفتنی است ریشه‌های تنش میان دوشنبه و تاشکند به دوران اتحاد جماهیر شوروی سابق بازمی‌گردد. بر اساس تقسیمات کشوری دوران شوروی، دو شهر مهم تاجیک‌نشین سمرقند و بخارا، زیرمجموعه جمهوری ازبکستان تعریف شده بود و این مساله تاکنون پابرجاست.

قاب روز

تاکسی جاکارتا؛ بارندگی سبب آب گرفتگی پایتخت اندونزی.

عکس: AP

نزدیک

انتقاد از سرکوب اصلاح‌طلبان اردنی

■ **ایلنا:** سازمان دیده‌بان حقوق بشر، دولت اردن را متهم به تشدید سرکوب مخالفان اصلاح‌طلب کرد. دیده‌بان حقوق بشر از اردن خواست که قوانین جنایی خود را اصلاح کرده و همه ماده‌هایی که ارایه دیدگاه به طور مسالمت‌آمیز را جرم تلقی می‌کند، تغییر داده و به مردمش آزادی بیان و برگزاری تجمع دهد. این سازمان همچنین از دولت اردن خواست فعالانی که به اتهام توهین به مقام پادشاه در بازداشت هستند را آزاد و قانون بازداشت افراد به این اتهام را لغو کند.

انفجاری دیگر در عراق

■ **ایسنا:** انفجار خودروی بمب‌گذاری شده در جنوب تکریت عراق ۱۵ کشته و زخمی بر جای گذاشت. یک منبع پزشکی در استان صلاح‌الدین عراق اعلام کرد، در اثر این انفجار پنج نفر کشته و ۱۰ نفر دیگر به شدت زخمی شدند. این منبع که خواست نامش فاش نشود، گفت که تعداد قربانی‌های این انفجار به دلیل شدت جراحات وارده افزایش یافته است. استان صلاح‌الدین و مرکز آن شهر تکریت در ماه‌های اخیر شاهد اقدامات تروریستی و عملیات خشونت‌آمیز علیه غیرنظامیان و نیروهای امنیتی بوده است.

۱۱ کشته در افغانستان

■ **بی‌بی‌سی:** مقامات افغان می‌گویند، در اثر یک حمله انتحاری در شهر میمنه، مرکز ولایت فاریاب، چندین نفر کشته شدند. فرمانده پلیس فاریاب می‌گوید که دست‌کم ۱۱ نفر در این حمله کشته شدند که در میان کشته‌شدگان سربازان ناتو و ماموران پلیس افغانستان دیده می‌شوند. نیروهای ناتو نیز می‌گویند که دو نفر از سربازان این پیمان در شمال افغانستان کشته شده‌اند. شاهدان عینی گفته‌اند که حمله در نزدیکی دفتر سازمان ملل متحد در شهر میمنه صورت گرفته است.

محکومیت افسر مصری به اتهام حضور در تظاهرات

■ **ایسنا:** دادگاه نظامی مصر «احمد شومان» یک افسر مصری را به دنبال مشارکتش در تظاهرات و راهپیمایی‌های قبل و بعد از سقوط رژیم حسنی مبارک، رییس‌جمهوری سابق این کشور به شش سال زندان محکوم کرد. همچنین براساس حکم صادره روند ارتقای درجه نظامی احمد شومان به دنبال محکومیتش به تاخیر افتاد. این افسر مصری به مشارکت در تظاهرات برگزار شده در میدان التحریر، فیلمبرداری و همچنین بی‌توجهی به دستورات نظامی و ارایه دیدگاه‌های سیاسی خود در شبکه‌های تلویزیونی متهم شده است چراکه نظامی‌ها نباید در امور سیاسی مداخله کنند.

سفر معاون وزیر خارجه آمریکا به پاکستان

■ **بی‌بی‌سی:** تام نایدز، معاون وزیر خارجه آمریکا همزمان با بررسی روابط کشورش با پاکستان در پارلمان پاکستان به اسلام آباد رفته تا برای بهبود روابط دو کشور تلاش کند. روابط دو کشور پس از عملیات آمریکا در خاک پاکستان و کشتن اسامه بن‌لادن رهبر پیشین القاعده به سردی گرایید و بعد از آن با عملیاتی که از خاک افغانستان انجام شد و عده‌ای از مرزبانان پاکستانی در جریان آن کشته شدند، به نقطه بحرانی رسید. پس از آن بود که پاکستان اعلام کرد، مسیر تدارکاتی ناتو را می‌بندد.

انتخابات داخلی «حماس» برگزار می‌شود

■ **ایسنا:** منابع آگاه حماس می‌گویند که خالد مشعل همچنان تنها نامزد برای تصدی پست ریاست دفتر سیاسی حماس است و انتخابات داخلی ظرف دو هفته آینده در نوار غزه، کرانه باختری، خارج از فلسطین و نیز در زندان‌ها برگزار می‌شود. این انتخابات مربوط به مجلس شورای حماس و نیز اعضای دفتر سیاسی خواهد بود. همچنین مشاور رییس تشکیلات خودگردان فلسطین اعلام کرد که یک هیات فلسطینی به ریاست نخست‌وزیر دولت موقت فلسطین ظرف چند روز آینده با نخست‌وزیر رژیم اسراییل دیدار می‌کند.

در این روز

۵ آوریل ۱۹۴۵

سربازان شوروی در یوگسلاوی

■ «یوسیپ بروز تیتو»، رهبر یوگسلاوی با حضور سربازان شوروی در این کشور موافقت کرد. این موافقت در راستای جنگ سرد صورت گرفت. تیتو، دولتی که خود پس از جنگ جهانی دوم تاسیس کرد را «کمونیست» می‌نامید، اما از شوروی مستقل بود. او پس از مدتی از رهبران «جنبش غیرمتعهدها» شد. او که از کروات‌ها بود در سال‌های جنگ جهانی دوم، رهبری نبردهای پارتیزانی با نیروهای آلمانی را برعهده داشت. اندکی پس از مرگ او، یوگسلاوی دچار فروپاشی سیاسی شد. تیتو همچنین به دریافت جایزه دلاوری نظامی لهستان (ویرتوتی میلیتاری) نایل آمد.